

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Tele-
grafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Pe calea tratativelor

Mintuitorul fericește pe făcătorii de pace și îi numește „fiii ai lui Dumnezeu“ (Mt. 5, 9). De ce? Pentru că însuși Fiul lui Dumnezeu cel unul născut a venit în lume ca să facă pace între om și Dumnezeu, între om și om, între popoare. El însuși este „făcător de pace“. De aceea tot cel ce este „făcător de pace“ se aseamănă cu Iisus Hristos, este un fiu iubit al Tatălui după asemănarea lui Iisus Hristos. De aceea orice credincios, care se socoate pe sine ucenic al lui Hristos, trebuie să fie „făcător de pace“, să aducă partea lui de muncă și de luptă pentru „pacea a toată lumea“. El trebuie să ajute la lupta pentru pace din vremea lui. Să fie alături de toți oamenii cinstiți, care se unesc în marea mișcare a luptătorilor pentru pace.

Care este astăzi sarcina cea mai de seamă a luptei pentru pace? — Este lupta pentru ca problemele internaționale să nu fie rezolvate prin război, ci pe calea tratativelor între marile puteri ale lumii. E drept: sînt și neînțelegeri în lume, dar e iarăși drept că aceste neînțelegeri pot fi împăcate prin tratative. Cînd doi oameni sînt supărați unul pe altul, nu-i mai creștinesc și mai omenesc ca ei să se întilnească în duh de pace, să-și spuie unul altuia pricina supărării și să se împace? Cînd între țări sînt pricini de nemulțumire, nu-i mai creștinesc și mai omenesc să nu ajungă la război, ci reprezentanții acestor țări să se întilnească, să vorbească cu bunăvoință despre problemele comune și să ajungă la o înțelegere? Desigur că așa e bine. Astăzi nimeni nu-și poate lua răspunderea să arunce lumea într-un război atomic, care ar aduce suferință și distrugerii neînchipuite. Cine vrea să provoace un astfel de război acela nu mai poate fi socotit om. Astăzi este o singură cale, care duce la rezolvarea problemelor și la o viață mai bună: calea păcii, calea întăririi păcii prin tratative. De acest lucru își dau seama toți oamenii cu judecată. De aceea în lumea întregă a crescut valul mișcării, care cere înlăturarea „politicii de pe poziții de forță“ (promovată de S.U.A.) și înlocuirea ei cu tratative între marile puteri. Pe calea tratativelor se poate ajunge la o înțelegere, care să aducă o destindere internațională și să întărească legăturile de prietenie dintre popoare. Pe calea tratativelor se poate înainta pas cu pas spre stabilirea păcii trainice în lume. Pe calea tratativelor se poate ajunge la încetarea experiențelor cu arme atomice, la interzicerea fabricării și folosirii armelor atomice, la dezarmarea treptată și controlată, la dezvoltarea legăturilor comerciale și culturale între popoare, etc. Tra-

Amintiri din prima mea parohie

— Omagiu credincioșilor din Chesler, tractul Mediaș —

La sfîrșitul anului școlar 1925 — un grup de 7—8 absolvenți ai Academiei teologice din Blaj eram hirotoniți și pregătiți pentru a intra în preoție. Pozițiile slabe, — puncte vulnerabile, — din biserica unită: parohiile mixte mai ales, trebuiau întărite cu preoți dirși de încredere.

A doua zi după hirotonire sînt chemat în audiență la Mitropolit.

— „Iubite, te-ai gîndit la vreo parohie?“

— „.....“

— „Cam ce parohie dorești?“

— „Excelența Voastră, nu știu, nu m-am gîndit! Care mi se va conferi“...

— „Bine, bine, Iubite, așa trebuie. Imi place. Uite vrei să mergi la Chesler, e aproape de T. satul tău de naștere. E vacant și acolo avem necazuri. Biserica e foarte slabă și credincioșii amenință cu trecerea la ortodocși. Mergi la Chesler și fă ce poți, oprește trecerile și după ce faci treabă acolo îți dau oricare parohie ți-i alege“.

— „Sărut dreapta Excelența Voastră, mă duc la Chesler să opresc trecerile și să fac ce îmi va ajuta Dumnezeu“.

La 5 iulie după amiază, sub un soare dogoritor, am sosit în parohie și m-am instalat în casa parohială.

Iată-mă preot în parohia mea, pe ... poziție și gata de luptă. Incordat și nerăbdător să descoper dușmanul și să-i dau prima lovitură. Dar nu vedeam și nu auzeam nici un pericol. Satul pustiu, zile fierbinți de vară, liniște, muncă și pace. A venit apoi duminică. Ziua introducerii mele în parohie. Pipăiam în memorie predica mea grozavă pregătită încă la Blaj și mă înfloaram că peste câteva ore o voi declama în fața enoriașilor uniți. Sună clopotul de la biserica unită cu glas de copil și bat tocile prelung și cu întreruperi. Sînt primul la bisericuța din deal. O înconjur de câteva ori și-i examinez jalnica înfățișare. Cîteva petice demolate dau vederii pereții

tativele sînt nădejdea unui viitor de pace și bună învoire pe pămînt.

Biserica noastră sprijină cererea aceasta a popoarelor ca problemele internaționale să fie rezolvate pe calea tratativelor. Ea împlinește în felul acesta porunca Mintuitorului de a fi „făcătorii de pace“ și este alături de poporul nostru și de popoarele lumii, care muncesc și luptă pentru pace și pentru o viață mai bună. Credem că lupta popoarelor va fi încununată de succes: pe calea tratativelor se va făuri pacea omenirii!

de nule putrede și rari asemeni coastelor unui bătrîn slăbit. Inclinață binișor într-o parte o mențin cîțiva pari solizi de stejar. În antru de sub turnul cu un clopot cît o căciulă, stau în picioare într-un colț o grămadă de bîte de un metru și jumătate, la un capăt cu cite un cui, la celălalt capăt late și scobite așa cum e scobit rășchitorul. Ce să fie astea?... Le văzusem și în cele 2—3 zile de cînd sosisem dar nu le prindeam rostul. — „Doamne iartă-mă, dar ce fac oamenii cu bîtele astea?“ și negre bănuiele îmi treceau prin cap. La Blaj se vorbește doar atît de ... războiul confesional ... Sosește repede cantorul Valere și imediat delegatul protopopesc care avea misiunea să mă introducă și începem utrenia, rar și cu tact... La a doua clopotire, prin geamurile, cît palma se vîd urcînd spre noi șir lung de credincioși îmbrăcați sărbătorește. Strana se umple de cîntăreți. Lîngă Valere cantorul unit e Nicolae cantorul neunit. Lîngă ei ceilalți cîntăreți de ambele confesiuni și baciul Călugăr, dascălul satului. În strana din stînga, — o simplă laviță de vreo 2 m., erau frații Simina, unul curator al bisericii unite, Ivan, iar celălalt Nicolae, curatorul bisericii neunite și lîngă ei cei trei moșnegi octogenari, paznicii satului în zilele de muncă la hotar. Imediat, la un pas de altar, două șiruri de bătrîni îmbrăcați în „bubună“ de pînură deși căldura se simțea de dimineață, stăteau aliniați și răzimați fiecare cu subsioara în o ... bită! ... și totuși cu o ținută cuviincioasă și evlavioasă. La a treia clopotire nu s-a mai putut ieși cu cădelnițatu și cei doi primi curatori cu greu au reușit să scoată copiii afară căci se sufocau. Cînd am intrat în liturghie era plin cimitirul din jurul bisericii de lume și veneau încă. De astă dată desigur nu a mai rămas nimeni în sat, — doar e aici și moș Manase cu ceilalți doi paznici... Explicabil, — parohia ortodoxă încă era vacantă de vreo doi-trei ani. Și sf. liturghie curgea maestros ca un fluviu. Frumos cîntau cei 5—6 cantori, dar mai ales Nicolae, cel de la biserica „nouă“ (ortodoxă) cu glas de trîmbiță că se auzea și de cei de afară și din satul jumătate!... La sfîrșitul slujbei, în ușa altarului, căci nu încăpeam mai în față, — preotul delegat a ținut o scurtă cuvîntare, a citit decretul și mi-a dat cheile și Evanghelia. În fine a sosit și clipa mult așteptată: prima mea predică în fața credincioșilor parohiei mele!... și aveam o predică formidabilă, să nimicesc pe toți neuniții, nu altceva.

(Continuare în pag. 2)

Amintiri din prima mea parohie

(Urmare din pag. 1)

Însă era o situație cu totul neprevăzută. Cunoșteam pe cheslereni personal în mare parte. Trei veri doar am lucrat aici în biroul notarial în evidențele cadastrale și cunoșteam și pe morții care au lăsat moșteniri. Cunoșteam legăturile de rudenie. În tot timpul sf. slujbe auzeam un murmur de închinare și alături de uniți recunoscuți pe toți ortodocșii cunoscuți mie. Cu aceeași dragoste și încredere mă privea Nicolae, curatorul neunit ca și Ioan curatorul unit. Aceleași închinăciuni calde le făcea moș Rășniță ca și moșneagul Manase și toți ochii mă priveau cu egală limpezime și încredere. Am plecat din Blaj înarmat de război! Știam că am sosit pe un front și sînt combatant și conducător și ... iată, poftim ce am aflat: tot Cheslerul solidar, evlavios, închinîndu-se în fața aceluiași altar și privindu-mă cu ochi limpezi și totală încredere. Și strana asta „mixtă” și mulțimea adunată ciorchin la ferestrele deschise. Ce să vorbesc eu aici de ... război confesional, de primatul papal, de deosebiri dogmatice și de ambițiilor noastre, ale popilor?... și... nu am putut rosti faimoasa mea predică pregătită cu atita migală și pasiune!... Privindu-i și privindu-mă câteva clipe, am simțit inima înmuindu-mi-se și o lacrimă de duioșie între gene: „Iubiți creștini, vă îmbrățișez pe toți deopotrivă și vreau să fie și să dureze între noi dragostea și pacea, așa cum le dovedeți în aceste clipe unice pentru mine ca începător în slujba lui Dumnezeu și a Voastră! Cea dintîi binecuvîntare ca preot v-o dau vouă tuturor frați în Domnul romîni creștini! Sînt preot în biserica unită și pentru credincioșii uniți, dar dragostea și ruga mea vă cuprinde pe toți deopotrivă, fără deosebire. Sînt la dispoziția voastră cu tot ce pot să vă servesc ca preot și om”. Și am fost.. Și au fost și ei pentru mine. Din clipa aceea în tot timpul celor trei ani cît am pastorat în Chesler nu am simțit deosebirile celor patru „ponturi” nici alte deosebiri între uniți și cei „noi”. Pînă la completarea parohiei ortodoxe, mai bine de un an, am fost preotul tuturor. Toți au trecut pe sub patrafirul meu la sf. spovedanie, toți s-au împărtășit din același pahar al iubirii. Eu le officiam botezurile și înmormîntările și maslele și sfințirea caselor, predînd actele primcuratorului neunit pentru înregistrare!

Cînd am făcut cărămizi pentru biserica unită au ajutat și neuniții, cu palma și cu carul. Cînd am încasat „repartiție” pentru edificarea bisericii au donat și mulți neuniți. Cînd a intrat în sat „pocăitul Mihu” (băstinaș din loc) și a început o aprigă propagandă baptistă, credincioșii ambelor biserici m-au susținut și înconjurat cu dragoste în ședințele publice ținute cu Mihu, pînă acesta descurajat a plecat fără reîntoarcere și fără a cîștiga un suflet.

Iar cînd după atîția ani de vacanță s-a completat în fine și parohia ortodoxă, — eu, preotul unit, am întîmpinat pe preotul ortodox nou venit pe treptele frumoasei biserici ortodoxe și în numele întregului popor i-am ținut cuvînt de bunăvenire, intrînd apoi în biserică alături de părintele Băilă, așa cum au intrat și ortodocșii în biserica unită în toate duminicile și sărbătorile și cum au luat parte la introducerea mea.

Cu părintele Băilă am trăit în bună înțelegere tot timpul cît am stat la Chesler. Am săvîrșit împreună multe slujbe la înmormîntări, la masle, sărbători naționale etc. Lîmpede mi-a rămas în memorie „sfeștania” la lelea Paraschiva, o bătrînă de vreo 70 ani singură, originară din părțile Sibiului, care avea aici casa ei și o mică prăvălie.

Cum să ascultăm Sf. Liturghie

Felul al doilea de a asculta Sfînta Liturghie

Felul acesta de ascultare cere o cunoaștere mai temeinică a creștinismului. Legînd cele arătate la proscomidie cu cele ce se fac și se rostesc în sfînta liturghie, vom avea pe scurt istoria vieții și faptelor Domnului Iisus Hristos cît timp a petrecut în trup și printre noi, spre a ne învăța, a ne conduce către mîntuire și spre a-și vărsa sîngele drept preț de răscumpărare pentru noi din robia celui rău.

La proscomidie, Hristos se naște, se așează în iesle, se oprește steaua minunată deasupra, se înfășură în scutece, acoperit deasupra de bolta înstelată a nopții, în care îngerii coboară să slujească împreună cu pămîntenii. În sfînta liturghie vom avea continuarea acestora. Primele trei ectenii ne amintesc de cei 30 (de 3 ori 10) ani ai Domnului pînă a început propoveduirea. Îndată ies cu sf. Evanghelie, care închipuiește pe Insuși Domnul Iisus Hristos, arătîndu-se în lume pentru a învăța. Acesta este vohodul mic. Cel ce merge înainte cu lumînarea aprinsă amintește de Sf. Ioan Botezătorul, mergătorul înainte al Domnului, îndreptînd în sufletele oamenilor calea Celui ce va boteza lumea cu Duh Sfînt și cu foc. Cînd se cîntă „Sfînte Dumnezeule”, preoții înconjură sf. masă, unii trecînd pe la dreapta, alții pe la stînga și unindu-se în partea dinapoi a sfintei mese pînă se citește „Apostolul”. Înconjurarea astfel făcută arată plecarea în lume a apostolilor spre a duce tuturor învățătura cea mîntuitoare a Domnului. După ce am auzit din propoveduirea

Sfîntului Apostol, ni se citește chiar Cuvîntul Domnului din sfînta Evanghelie. Deci auzim pe însuși Fiul lui Dumnezeu învățăîndu-ne și pe noi cu graiu omenesc cuvîntul Adevărului. După mai multe ectenii pentru vii și morți ajungem la ieșirea mare, la vohodul mare, adică la ieșirea cu sfintele daruri. Această ieșire ne aduce aminte de drumul Mîntuitorului din Galileia la Ierusalim, înainte de sf. Patimi.

El e Fiul lui Dumnezeu și Impăratul împărățiilor și-L vom primi ca poporul din Ierusalim în Duminica Floriilor cu imnul împărătesc, al îngerilor și al oamenilor: „Sfînt, sfînt, sfînt”, ... și „Bine e cuvîntat Cel ce vine întru numele Domnului”. Dar după intrarea împărătească în Ierusalim a urmat îndată vînzarea, trădarea lui Iuda. Între trădare și judecare și osîndire la răstignire, s-a ținut Cina cea de taină. Iată-ne dar în foisorul acela, auzind pe Domnul zicînd: „Luați, mîncăți, acesta este trupul meu” ... și „Beți dintru acesta toți, acesta este sîngele Meu, al legii celei nouă, carele pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor”. Prin chemarea Duhului Sfînt sfintele daruri se prefac în Insuși Preacurat Trupul și Insuși Scump Sîngele Domnului, — pentru ca toți cîți în Hristos ne-am botezat și-n Hristos ne-am îmbrăcat să ne împărtășim cu El pînă cînd iarăși va veni întru mărime multă. Și acesta este miezul sfintei liturghii și taina tainelor, (la „Pre Tine te lăudăm”) neputînd noi pricepe cu mintea cum pîinea și vinul, care ră-

(Continuare în pag. 3)

Îmi sînt dragi aceste amintiri. Trei ani am dus acest „război” cu neuniții din Chesler. Trei ani și mai bine, au asaltat casa parohială ortodocșii și uniții și pînă noaptea tîrziu stăteam „pe poziție” luptînd cu multe probleme. Iarna, de 2-3 ori pe săptămînă ne adunam în școală și spunea fiecare ce știa. Aveam povestași minunați și chiar poeți. Unul dintre frații Simina, anume Nicolae rostea pe dinafară broșuri de 80—100 pagini. Avea o memorie colosală. Atunci am început să învăț muzica instrumentală pentru a forma coruri pe voci.

Multe ași avea de spus încă despre acest timp petrecut la Chesler. Trei ani și trei luni au trecut ca trei clipe. Au fost cele mai frumoase clipe din viața mea... Dar după trei ani, trebuind, se vede, să-mi urmez sorocul, îndemnat de preoteasă, de cei doi copilași și de gospodăria inexistentă, mi-am luat inima în dinți și m-am prezentat la Mitropolitul, care m-a primit părintește, mi-a îmbrăcat scaun și a stat de vorbă cu mine un ceas întreg... „Excelența voastră, au trecut trei ani de cînd sînt la Chesler. Mi-am luat anul IV încă atunci... — Nu a trecut la ortodocși nici un suflet și e pace în parohie. Am făcut 120.000 cărămizi și avem circa 300.000 lei adunați cu pantahuza, cu apelul în gazete, din repartiție și mai ales din exploatarea celor 10 jug. pădure de brad cu care am fost împroprietăriți...”

— Știu Iubite, știu totul, am informații de la protopop... Ți-ai făcut datoria... Acum e timpul să-ți dau altă parohie.

— Spune care parohie o vrei...

— Nu știu Excelența Voastră, nu le cunosc...

— Ei asta-i acum, nu le cunoști! Dar stai, îți recomand eu una, Lunca Tecii, Iubite. Ia-ți salariul de la cancelarie și du-te de o vezi, parohie curată unită, eclejie mare lîngă casele parohiale, autotubuz la poartă, popor bun, dar cam învrăjbit cu politica. Îi împaci tu și acolo vei face biserică nouă, sînt deja bani adunați, mulți!...

— Dar nu știu unde e Excelență, departe?, reflectez eu fără voie... Rîde Mitropolitul și mă îndrumă cu bunăvoință... Du-te la Reghinul Săsec la protopopul Anton și te îndrumă el, — dar fii atent la ce-ți va spune!... Și m-am dus la Reghin, la Lunca... După trei zile, la reîntoarcere mi s-a făcut numirea și la câteva zile am plecat la noua parohie...

La plecarea mea din Chesler m-au petrecut cu lacrimi în ochi și uniții și neuniții. Părintele Augustin a ținut cuvîntul de despărțire. L-am îmbrățișat, am mulțumit tuturor și am zis: — „De acum părinte Băilă — tu ești preotul lor pînă se va completa iar parohia unită”. Și ... dus am fost pe alte meleaguri și tot cu buni credincioși!...

Biserica nouă unită din Chesler s-a ridicat de colegii care au venit după mine, la 2—300 m. lîngă biserica ortodoxă pe terenul donat de fie iertatul Ioan Stănilă. Au urmat un șir de preoți uniți la Chesler: pâr. Tarna, pâr. Aldea, pâr. Vlad (azi consilier arhiepiscopesc la Sibiu) și probabil și alții. Ei au clădit frumoasa biserică unită.

Azi însă nu mai sînt la Chesler uniți cu biserica reparată, nici „noi” cu biserica lor, — ci două biserici ortodoxe și un singur popor credincios.

În realitate totdeauna a fost un singur popor și o singură credință. Unitatea și dragostea naturală și spontană de frați, pe care nu a putut-o clădi și slăbi savanțlîcul speculativ și interesat, chiar dacă l-ar fi susținut copiii ieșiți dintre ei.

La 10 ani de aniversare a reîntregirii bisericilor romînești închin cu smerenie gîndul și inima în fața credincioșilor din Chesler și de pe toate plaiurile Ardealului care întotdeauna au menținut unitatea credinței, socotindu-se frați în Hristos și în legea strămoșească fără deosebire că erau uniți sau neuniți.

Pr. IOAN BORZA
(Borsec)

Cum să ascultăm Sf. Liturghie

(Urmare din pag. 3)

mîn ca înfățișare și gust: pîine și vin, se schimbă într-un lucru atît de mare și de cutremurător prin sfințirea ce se aduce. Această taină nu se poate pricepe decît prin credință și har. Acum sîntem de față la răstignirea Domnului. In cele care mai urmează la sf. liturghie vom avea chipul Invierii Domnului, cînd se zice: „Sfintele-sfinților!“ și al Înălțării la cer, după ce preotul zice: „Mintuiește, Dumnezeule, poporul tău...“ „Totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor“.

Prin urmare, începînd de la proscomidie și pînă la Rugăciunea amvonului, avem pe scurt viața și lucrarea de pe pămînt a Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Felul acesta de a asculta sf. liturghie cere credinciosului oarecare efort și străduire sufletească și cunoștințe în cele ale credinței.

Felul al treilea de a asculta Sfinta Liturghie

In felul acesta, în cursul desfășurării sfintei slujbe sufletul nostru urmărește latura cu privire la învățatura de credință și de purtare creștinească.

Ca și toate celelalte slujbe ale Bisericii ortodoxe, și sfinta liturghie se reazimă pe cultivarea celor trei virtuți mari dumnezești: credința, nădejdea și iubirea.

E adevărat, că în sufletul nostru ele nu sînt deshilinite, ci apar toate trei totdeauna. Totuși în unele părți se scoate mai la iveală una sau alta dintre ele. De aceea putem vorbi de cele trei virtuți. In partea de la „Binecuvîntată este împărăția Tatălui...“ pînă la „Crez într-unul Dumnezeu“, slujba are în vedere întărirea și sporirea credinței. De la „Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl...“ pînă după pomenirea arhiereului locului, ni se deșteaptă, curățește, înalță și încălzește iubirea de Dumnezeu. Iar pînă la sfîrșitul slujbei se stăruiește la sporirea nădejzii noastre. Dar învățatura de temelie a credinței noastre ortodoxe o formează mărturisirea, că noi credem într-unul și singurul Dumnezeu adevărat, care este în trei fețe sau străluciri, Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. Acest adevăr de credință, sfinta liturghie ni-l repetă mereu, amintindu-ne prin aceasta, că ortodoxul nu poate crede, nici mărturisi altfel, că pentru această credință s-au ostenit și și-au vărsat sîngele sfinții apostoli, sfinții mucenici și mucenițe și sfinții Părinți.

La începutul sfintei liturghii, după ectenie, în cîntarea „Binecuvînteză suflete al meu pe Domnul“ slăvim pe Dumnezeu, unul în ființă. După ectenia a doua, cîntarea „Unule născut“ ne duce cu mintea la întruparea Fiului lui Dumnezeu, care făcîndu-se om devine și Fiul al omului, cum Insuși s-a numit. După ectenia a treia cîntăm Fericitările, care arată pe scurt învățatura mîntuitoare a Celui ce s-a întrupat pentru noi și a noastră mîntuire. La vohodul mic Iisus Hristos se arată și în mijlocul nostru, de aceea cîntăm cu toții: „Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos; mintuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu...“ Fiindcă cu noi deodată în cer, îngerii noștri păzitori, fac aceeași slujbă cu noi, împreună cu ei cîntăm cîntarea cea întreit sfîntă a lor: „Sfinte Dumnezeule, sfinte tare...“. Cuvîntul dumnezeesc, cuprins în propoveduirea sf. apostoli și în Sf. Evanghelie iată a ajuns și la noi și-l ascultăm cu evlavie ori de cîte ori se face sfinta slujbă. Și ne minunăm și noi cu sf. apostol Pavel (I Tim. 3, 16), că „Mare este taina creștinătății: Dumnezeu s-a arătat în trup, a fost propoveduit la neamuri, a fost crezut în lume și îndreptățit de Duhul, a fost văzut de îngeri,

Despre preoție

„Mergeți de vă arătați preoților“ (Luca 17, 14).

I. Vindecînd pe cei zece bărbați leproși, Iisus Hristos îi trimite să se arate preoților, ca să constate vindecarea și să le permită întoarcerea în familie și în societate: „Mergeți de vă arătați preoților“.

Pe sfinții Apostoli îi trimite Mîntuitorul să boteze și să propovăduiască. Ei au și făcut aceasta după pogorîrea Duhului Sfînt, care i-a umplut cu putere de sus. Apostolii au sfințit preoți, care să le continue lucrarea. Se cuvine dar să vedem ce este preotul, ce este preoția.

Nu oricine poate fi preot, decît cei chemați ca și Aaron. Femeile nu pot fi preoți, scris fiind: „Femeia să tacă în biserică“, iar dintre bărbați

s-a înălțat într-o mărime“. Nu mult după aceasta răsună strigarea: „Cei chemați ieșiți“ și să rămîna cei credincioși. Avem o tresărire sufletească și ne întrebăm: „Eu cel ce ascult, între care mă număr? Intre cei ce pleacă sau între cei ce rămîn?“

„La cine ne vom duce, Doamne: că Tu ai cuvîntele vieții vecinice“ să răspundem cu cuvintele sf. apostoli. Și iată-ne între cei ce însoțesc pe Domnul pînă la Ierusalim, cînd se face vohodul mare, sau ieșirea cu sfințele daruri. Un val de gînduri, de simțăminte și de îndemnuri creștinești ne năpădește în suflet și ne face să mărturisim cu apostolii: „Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu cel viu“ și să ne rugăm Lui cu toată credința. Nimic mai firesc acum, decît să mărturisim crezul nostru ortodox, Crez într-un singur Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt și într-o singură Biserică a lui Hristos, una și sfîntă, și sobornicească și apostolească Biserică creștină, care e cea ortodoxă. De aceea: „Sus să avem inimile!“ și „Să mulțumim Domnului“ pentru toate cîte a făcut spre mîntuirea noastră.

Il recunoaștem cu inima de Împărat al împărățiilor și al nostru și-i cerem ajutor întru mîntuire strigîndu-i Osana! Dar Împăratul împărățiilor a venit în chip de rob, ca mielul cuvîntător al lui Dumnezeu și iată-ne la Cina, în care iudeii mîncău „mielul Paștilor“, Domnul arată sf. apostoli că el e adevăratul Miel al lui Dumnezeu, care poate mîntui și așează taina sf. cuminecături pentru împărtășirea tuturor din jertfa Lui pînă la sfîrșitul veacurilor. Ce taină mare și sfîntă, mai presus de minte și de cuvînt! Vai de cei ce se împărtășesc cu nevrednicie! (Să citească ce spune sf. ap. Pavel în Epistola întâi către Corinteni v. la cap. 11, 27—30).

Preotul, în numele nostru al tuturor celor din biserică, cere ajutorul și rugăciunile tuturor sfinților să nu ajungem între cei nevrednici. De aici încolo stăruim mai cu de-adinsul în nădejdea noastră, că toate cele de lipsă și toate neajunsurile vieții noastre se vor întoarce spre înnoirea, sfințirea și mîntuirea noastră prin jertfa Domnului și chemarea noastră la sf. împărtășanie cu El. Și așa înviorați și întăriți în credință, iubire și nădejde creștinească, ieșim din biserică mai buni, mai drepiți, mai împăciuitori, mai creștini. Vom pleca spre casă „mai îndreptați“, cum a zis Domnul despre vameș, cîntînd în inimile noastre: „Fie numele Domnului binecuvîntat de acum și pînă-n veac!“

Ascultînd sfinta liturghie în felul acesta, retrăim de fiecare dată ortodoxia așa cum a fost ea de la începutul creștinismului și pînă azi. Păzînd deci „toate cîte ne-a poruncit nouă Domnul îl vom avea pururea cu noi în toate zilele vieții noastre pînă la sfîrșitul veacurilor“ (Matei 28, 20).

Pr. G. MAIOR

pot fi cei ce au integritatea corporală și sufletească, după ce au fost crescuți cu deosebită grijă în seminarii și Institute universitare unde și-au format chemarea și și-au cîștigat cunoștințele necesare misiunii lor. Prin rugăciuni speciale și punerea mîinilor Arhiereului sînt sfințiți întru preot, primind deodată cu sfințirea puterea, lumina, tăria pentru a-și putea duce la îndeplinire misiunea preoțească.

Mîntuitorul Hristos a rînduit taina Preoției: El însuși este „Preot în veac după rînduiala lui Melchisedec“. Tot El a sfințit pe cei dintîi preoți, pe sfinții săi apostoli, mult iubiți de Hristos. Sînt și cazuri de preoți nevrednici, dar aceștia sînt puțini. Să nu uităm apoi că între 12 apostoli a fost un Iuda.

Pentru a-și putea îndeplini misiunea, Dumnezeu dă preotului „întreaga bogăție a harului răscumpărării“. In acest sens lor li se pot aplica cuvintele de la Ps. 81, 6: „Dumnezei sînteți și fiii Celui Preaînalt toți“. Preoții sînt chipul preotului veșnic Iisus Hristos. Pe cum Iisus are toată puterea în cer și pe pămînt, asemenea a dat-o și apostolilor săi.

Așa trebuie să privim preoții, după spusele Sf. Pavel: „căci noi ai lui Dumnezeu împreună lucrători sîntem“ (I Cor. 3, 9). „Drept aceea în locul lui Hristos vă rugăm, ca și cum Dumnezeu v-ar ruga prin noi“. (II Cor. 5, 20). Deci, după Dumnezeu, în preoți nădăjduiește credinciosul, căci așa ne arată și Hristos cînd a trimis la preoți pe cei zece bărbați leproși. Acești slujitori ai lui Dumnezeu se roagă pentru noi, ne mîngîie și ne întăresc, întrețin în noi credința și dorul de mîntuire. Ei îngenunchiază pentru noi la Sf. Liturghie, aduc pe Hristos jertfă pentru păcatele noastre: „Ale Tale dintru ale Tale, ție-ți aducem de toate și pentru toate“. Puterea preotului este mare. El poate spune ca Iosif în Egipt: „Iată Domnul meu mi-a încredințat totul .... și nu există nimic asupra căreia nu mi-ar fi dat putere deplină“.

Puterea pe care a dat-o Iisus Hristos apostolilor săi după învierea sa din morți: „Luați Duh Sfînt, cărora le veți ierta păcatele, se vor ierta: și cărora le veți ține, vor fi ținute“ (Ioan 20, 22—23) dă dreptul preotului a judeca pentru a vindeca cele mai grele boale ale sufletului, prin Sf. Spovedanie. In scaunul spovedaniei împlinesc creștinii porunca lui Hristos dată celor zece bărbați leproși: „Mergeți de vă arătați preoților“, căci după cum au existat și mai există și astăzi boli trupesti, între care lepra e una din cele mai înspăimîntătoare, tot așa există suflete leproase, căci păcatul este pentru suflet ceea ce este lepra pentru trup.

N-am aflat pînă acum ca să se fi aflat leac împotriva leprei trupesti, dar împotriva leprei sufletești avem leac: taina Sfintei Spovedanii unde, prin mărturisirea dreaptă a tuturor păcatelor și prin trezirea în suflet a unei păreri de rău perfecte pentru păcate, prin îndeplinirea canonului și făgăduința de îndreptare, preotul lui Hristos, în numele lui Hristos, spune formula salvatoare și vindecătoare a sufletului: „Te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui, și al Fiului și al Sfîntului Duh“.

Toți cei bolnavi sufletește, toți cei chinuți de păcate, toți cei dornici de ușurare, vindecare „mergeți și vă arătați preoților“ în Sf. Spovedanie.

Prin Sf. Spovedanie se face un mare bine sufletului: se curăță de păcate, se însănătoșează.

(Continuare în pag 4)

Ucenicii Sf. Apostoli ne învață Slujire arhierescă

Știm că Mîntuitorul a învățat pe Sf. Apostoli toate cele pentru mîntuire și le-a poruncit ca ei să propoveduiască toate acestea. Sf. Apostoli, după pogorîrea Duhului Sfînt peste ei, s-au împrăștiat în toate părțile, au propoveduit și au cîștigat credincioși pentru Hristos. Iar dintre credincioșii aceștia sfinții Apostoli au ales cîțiva ucenici, pe care i-au așezat episcopi și preoți, conducători în biserici. Pe acești ucenici apropiați ai Sf. Apostoli noi îi numim „părinți apostolici”. Din vremea lor ne-au rămas cîteva scrieri, în care se arată învățătura și viața creștinilor de atunci. Dintre aceste scrieri amintim: „Învățătura celor doisprezece Apostoli”, „Epistola lui Varnava”, „Epistola a doua a Sfîntului Clement către Corinteni”, „Păstorul lui Herma” și „Așezămintele apostolești”. E bine să culegem cîteva din învățăturile acestor scrieri, ca să pășim și noi pe urmele primilor creștini, care au primit cuvîntul lui Dumnezeu chiar din gura Sf. Apostoli.

Deocamdată ne oprim la o singură învățatură: aceea despre cele două căi ale creștinului, calea virtuții (sau a luminii și a vieții) și calea păcatului (sau a întunericului și a morții). Despre aceste căi se vorbește și în Sf. Scriptură (Vezi: Deuteronom 30, 15—20; Ps. 1, 6; Ieremia 21, 8; Proverbe 12, 2—8; Matei 7, 13; II Petru 2, 15; I Ioan 1, 5—7). În scrierile părinților apostolici se vorbește mai pe larg despre ele.

„Învățătura celor doisprezece apostoli” (1-6) cu aceasta se începe: „Sînt două căi, una a vieții și alta a morții, și este mare deosebire între cele două căi”. Calea vieții constă în a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele, a nu ucide, a nu preacurvi, a nu fura, a nu face farmece, a nu pofli ce este al aproapelui, a nu jura strîmb, a

Despre preoție

(Urmare din pag. 3)

Prin spovedanie sufletul se ușurează și se eliberează din lanțurile robiei diavolului și nu este altă cale decît cea arătată de Hristos: „Mergeți și vă arătați preoților”, care cu puterea primită de la Hristos, iartă și din moarte învie sufletele.

Sfînta Spovedanie este cuptorul aprins în care se ard păcatele; scîndura salvatoare pe marea furtunoasă; al doilea botez prin care renaștem la o nouă viață spirituală. Sf. Spovedanie este medicamentul miraculos prin care ne vindecăm sufletul rînit de păcate. După spovedanie ne-am împăcat din nou cu Dumnezeu și s-a coborît în sufletul nostru harul Lui, care ne întărește spre o viață nouă creștinească. Fraților! „Mergeți de vă arătați preoților!”

3. Prin misiunea mîntuitoare de suflete, preoții pot fi numiți servii răscumpărării. Ei caută sufletele credincioase, ca să le aducă lui Hristos, curate și neprihănite. Ei sînt căutătorii de perle, cu care să împodobească coroana lui Hristos.

În trecutul neamului nostru, preoții romîni au adus jertfe pentru mîntuirea sufletelor credincioșilor, a neamului și a patriei. Ei au fost întotdeauna lingă popor și în bine și în rău.

Preotul ortodox romîn este și astăzi un factor însemnat și constructiv în viața socială nouă a poporului patriei noastre. Și azi, ca și în trecut, preotul romîn ortodox este un căutător de perle, un mîntuitor de suflete, un sprijinitor al luptei pentru pace, pentru o viață mai bună.

Prot. IULIU MAN

nu vorbi de rău și nici a ține minte răul, a nu minți, a nu lăcomi la averi, a nu fi răpitor, fățarnic, minios, invidios, răutăcios și mîndru, a fi iubitor și blînd, milostiv și îndelung răbdător, pașnic și bun, ne iubitor de dezbinări și doritor de împăcare, drept, darnic cu cei nevoiași, a face rugăciuni și a mărturisi păcatele... Calea morții, dimpotrivă, este aceea pe care merg ucigașii, desfrînații, hoții, închinătorii la idoli, martorii mincinoși, fățarnicii, viclenii, îngînfații, răutăcioșii, îndărătnicii, lacomii, obraznicii, prigonitorii celor buni, urătorii de adevăr, nemilostivii, cei nu se mărturisesc, cei ce nu fac binele.

La fel învață și „Epistola lui Varnava” (18—20): „...Sînt două căi, a învățaturii și a stăpînirii, a luminii și a întunericului. Dar multă deosebire este între aceste două căi”.

Și după ce arată care sînt faptele bune ce trebuiesc îndeplinite și care cele rele ce nu trebuiesc săvîrșite întocmai ca și „Învățătura celor doisprezece apostoli”, Varnava încheie (21): „Acum este bine ca, cine cunoaște îndreptările Domnului, cite s-au scris, să și umble într-insele, căci cine face pe acestea, va fi slăvit în împărăția lui Dumnezeu; iar cine își alege pe acelea, va pieri împreună cu faptele sale. Pentru aceasta este înviere, pentru aceasta răsplătire...”

Povățuirea de a „alerga pe calea cea dreaptă” o face și Clement Romanul prin a doua a sa epistolă către Corinteni (7), iar „Păstorul lui Herma” (Porunca 6-a) lămurește: „...dreptatea are cale dreaptă, iar nedreptatea strîmbă. Mergi dar pe calea cea dreaptă și netedă, iar pe cea strîmbă părăsește-o, căci calea cea strîmbă nu are cărări bine bătute, ci locuri neumbrate și multe piedici și este aspră și spinoasă și deci vătămătoare pentru cei ce merg pe ea. Dimpotrivă cei ce călătoresc pe calea cea dreaptă merg pe drum neted și fără piedici; căci ea nu este nici aspră nici spinoasă”.

Să mai amintim, la sfîrșit, și de o altă scriere, purtînd titlul „Așezămintele apostolești” (VI, 1—18). Aici se vorbește despre aceleași două căi, a vieții și a morții, arătîndu-se — ca și în „Învățătura celor doisprezece apostoli” ori în „Epistola lui Varnava” care sînt faptele bune a celor ce merg pe calea vieții, și care sînt păcatele celor ce merg pe calea morții. Cele două căi nici o asemănare n-au una cu alta, căci este mare deosebire între ele, sau mai virtos, sînt cu totul potrivnice. Firească este calea vieții, iar a morții este străină, căci nu este după voia lui Dumnezeu, ci pornește din viclenia dușmanului (diavolului).

Aceste învățături cu privire la calea luminii și calea întunericului, le întîlnim și în scrierile unor sfinți părinți care au trăit cu 100—200 ani mai tîrziu. Putem face pomenire de „Stromatele” lui Clement Alexandrinul (V, 5, 31) și de „Instrucțiunile” (I, 37) poetului latin Comodian. Ultimul spune: „Două drumuri se deschid înaintea ta; alege pe cel care voiești a merge. Tu nu poți să mergi pe mijloc, astfel încît fiecare din picioarele tale să meargă pe cele două căi”.

Așa dar, precum ne arată cei vechi, sînt numai două căi, una a luminii care ne dă viață, și alta a întunericului care ne duce la moarte. Una este calea virtuților, adică a faptelor bune, iar alta este calea păcatelor. Noi avem libera alegere de a merge pe una sau pe alta din aceste căi. O a treia cale nu există. Cînd e să alegi între

Parohia Bistra (prot. Toplița) a avut în 24 XI. 1957 zi de sărbătoare deosebită: P. S. Emilian, cu binecuvîntarea I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, a slujit în biserica de acolo. P. S. Sa a sosit în parohie în presara duminicii, fiind întîmpinat de pîr. Crăciun și de membri Consiliului parohial. Duminică s-a săvîrșit utrenia și Sf. Liturghie. P. S. Emilian Antal a slujit împreună cu: ieromonahul Mihail, ierodiaconul Filip Gherman de la mănăstirea Sf. Ilie Proorocul, și cu preotul-paroh Crăciun. La Utrenie a cîntat un grup de maici de la mănăstirea Petriș. La Sf. Liturghie răsunsurile au fost date de corul bisericii din Deda.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, pr. Crăciun a predicat despre adevărata Biserică. Apoi P. S. Emilian amintește că cu 32 ani în urmă tot P. S. Sa, pe cînd era protopop la Reghin, a sfințit provizoriu biserica aceasta, din încredințarea neuitatului episcop Nicolae Ivan. Spune că acum a venit cu binecuvîntarea I. P. S. Mitropolit Nicolae și îndeamnă pe credincioși să țină credința cea adevărată și să-și împlinească datoriile față de Biserică și Patrie.

După aceea P. S. Sa a miruit pe toți credincioșii. Slujirea aceasta arhierescă și cuvîntul de învățatură a pătruns adînc în suflete. Ea a fost un popas de bucurie duhovnicească și de întărire în dreapta-credință a Bisericii noastre.

T.

Realizări într-o parohie revenită

În parohia revenită Hodac II s-au realizat în trei luni următoarele:

1. Un grup de femei sub conducerea credincioasei Marieta Farcaș, au țesut și dăruit două covoare cu motive naționale pentru sf. Altar.
2. Credincioșii Iacob Florea, Maria Oltean și Emil Morar au donat o linguriță și o copie suflăte în aur și argint.
3. Un grup de credincioși au donat 1 cădelniță suflată în argint.
4. S-au difuzat 100 catehisme la credincioși.
5. S-a organizat un cor care desfășoară o vie activitate.
6. Un grup de credincioși, în frunte cu diacon Popa Zaharia, a înzestrat strana cu noi cărți: Mineiu pe decembrie, ianuarie și februarie.

Dumnezeu să binecuvinteze osteneala robilor săi pentru Biserica Sa!

B.

bine și rău, între virtute și păcat nu poate exista o cale de mijloc, căci binele și răul nu pot fi amestecate. De aceea Sfînta Carte nu vrea să știe de „căldice”, ci ori de fierbinți, ori de reci (Apocalipsa, III, 15—16). Datoria noastră de buni creștini este, drept aceea, să bătătorim numai calea luminii și a vieții, calea faptelor bune, care, și dacă ni se pare uneori grea și spinoasă, ne duce la o viață frumoasă pe pămînt și la fericirea cea veșnică, spre care orice credincios năzuiește din tot sufletul.

N. CORNEANU

